

УДК 37.013.78

Мілько Д.О., к.т.н., доцент, Педченко Г.П., к.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет

ІНОВАЦІЙНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Анотація. в результаті проведених досліджень автори роблять аргументований висновок про необхідність зміни системи і стилю викладання, пропонуючи використання інноваційних методів для вирішення цих питань в сучасній вищій освіті. У статті представлені види і переваги інтерактивних методів, як одній з форм інноваційного навчання. Також описані особливості проведення окремих форм інноваційної освіти.

Ключові слова: інноваційна освіта, інтерактивні методи, навчання, вищий навчальний заклад

Постановка проблеми. Сфера сучасної вищої освіти характеризується інтенсивним пошуком нового в теорії і практиці у зв'язку з тим, що традиційні методи і форми навчання не відповідають новим тенденціям розвитку системи освіти нинішнім соціально-економічним умовам розвитку суспільства, які зумовили цілий ряд об'єктивних інноваційних процесів.

Головним завданням вищого навчального закладу на сучасному етапі є підготовка фахівців, здатних нестандартно, гнучко і своєчасно реагувати на зміни, які відбуваються у світі. При цьому, в процесі навчання важливо розвивати у студентів такі здібності, як творча активність, креативне мислення, уміння оцінювати, раціоналізувати, швидко адаптуватися до потреб ринку. Тому для підготовки студентів до професійної діяльності в майбутньому і використовуються інноваційні методи навчання у виші.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій літературі особлива увага зосереджена на тому, що інноваційні підходи до навчання студентів мають бути системними і охоплювати усі аспекти навчально-виховної роботи при підготовці майбутніх фахівців. Також необхідно переглянути теоретичні і практичні підходи до змісту освіти, професійно-педагогічної підготовки викладачів, розробці нових технологій і методів навчання. Ці питання активно вивчають як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники, такі як Дж. Мартін, Л. Свенсон, И. Лернер, М. Скаткин, В. Беспалько, В. Слостенин, О. Піхота, С. Сисоєва та ін. Але все таки,

доцільним є розгляд особливостей і відмінних рис інноваційних методів навчання студентів, а також виявлення переваг і перспектив використання різних інноваційних форм навчання.

Виклад основного матеріалу досліджень. Під інноваціями в освіті розуміється процес вдосконалення педагогічних технологій, сукупності методів, прийомів і засобів навчання. Інноваційна діяльність не лише створює основу для створення конкурентоздатності тієї або іншої установи на ринку освітніх послуг, але і визначає напрями професійного зростання викладача, його творчого пошуку, реально сприяє особистому зростанню студентів. Тому інноваційна діяльність нерозривно пов'язана з науково-методичною діяльністю педагогів і навчально-дослідницькою діяльністю студентів. Інноваційні методи дозволяють змінити і роль викладача, який є не лише носієм знання, але і наставником, що ініціює творчі пошуки студентів.

Наукова основа викладання - це той самий фундамент, без якого неможливо представити сучасну освіту. Саме така освіта підвищує особисту, а в майбутньому - професійну самооцінку випускника, передає йому значну частину культурних і соціальних стандартів суспільства. Результати якісної вищої освіти - це не просто письменність, наближена до тієї або іншої професії. Це поєднання вченості і поведінкової культури, формування здатності самостійно і кваліфіковано мислити, а надалі самостійно працювати, вчитися і перенавчатися. Саме з цього виходять зараз сучасні уявлення про фундаментальність освіти.

У освітньому процесі інноваційні методи навчання передбачають впровадження нововведень в цілі, методи, зміст і форми навчання і виховання, в спільну діяльність викладача і студента. Ці інновації можуть бути спеціально спроектованими, вже розробленими або такими, що знову з'явилися завдяки педагогічній ініціативі:

Метод портфоліо - сучасна освітня технологія, в основі якої використовується метод автентичного оцінювання результатів освітньої і професійної діяльності. Цей метод найчастіше співвідносять з сферою освіти, хоча в широкому сенсі цього поняття він застосовний для будь-якої практично-результативної діяльності. По видах практично-результативної діяльності у виші розрізняють портфоліо освітнє і портфоліо професійне.

Метод проблемного викладання - метод, при якому педагог, використовуючи самі різні джерела і засоби, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доказів, порівнюючи точки зору, різні підходи, показує спосіб

розв'язання поставленої задачі. Студенти як би стають свідками і співучасниками наукового пошуку.

Метод проектів - система навчання, при якій учні одержують знання і уміння в процесі планування і виконання практичних завдань-проектів, що поступово ускладнюються.

Проблемно-пошукові методи навчання (засвоєння знань, вироблення умінь і навичок) здійснюються в процесі частково пошукової або дослідницької діяльності студентів; реалізується через словесні, наочні і практичні методи навчання, інтерпретовані в межах постановки і вирішення проблемної ситуації.

Науково-дослідна робота студентів, вбудована в навчальний процес - такі роботи виконуються відповідно до навчальних планів і програм дисциплін в обов'язковому порядку; результати усіх видів науково-дослідної діяльності студентів, вбудованої в учбовий процес, підлягають контролю і оцінці з боку викладача.

Проблемне навчання - 1) технологія, спрямована в першу чергу на "пробудження інтересу". Навчання полягає в створенні проблемних ситуацій, в усвідомленні і розв'язанні цих ситуацій в ході спільної діяльності студентів і викладача при оптимальній самостійності студентів і під загальним направляючим керівництвом викладача; 2) активне розвиваюче навчання, засноване на організації пошукової діяльності студентів, на виявленні і розв'язанні ними реальних життєвих або навчальних протиріч. Фундаментом проблемного навчання є висунення і обґрунтування проблеми (складного пізнавального завдання, що представляє теоретичний або практичний інтерес).

Практико-орієнтовані проекти - особливість цього типу проектів полягає в попередній постановці чіткого, значущого для студента та вираженого в матеріальній формі результату, що має практичне значення. Розробка і проведення цього типу проектів вимагає детальності в опрацюванні структури, у визначенні функцій учасників, проміжних і кінцевих результатів. Для цього типу проектів характерний суворий контроль з боку координатора і автора проекту.

Творчі проекти - їх особливість полягає в тому, що вони не мають заздалегідь визначеної і детально опрацьованої структури. У творчому проекті викладач (координатор) визначає лише загальні параметри і вказує оптимальні шляхи рішення завдань. Необхідною умовою творчих проектів є чітка постановка запланованого результату, значущого для студентів. Творчі проекти стимулюють максимальну активізацію пізнавальної активності

студентів, сприяють ефективному виробленню навичок і умінь роботи з документами і матеріалами, умінь аналізувати їх, робити висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація - при читанні лекції-візуалізації викладач дотримується принципу наочності: лекція є інформацією, перетвореною у візуальну форму. Відеоряд, будучи сприйнятим і усвідомленим, може служити опорою адекватних думок і практичних дій. Відеоряд повинен не лише ілюструвати усну інформацію, але і сам бути носієм змістовної інформації. При підготовці до лекції зміст має бути перекодований у візуальну форму. При даній формі важливо враховувати візуальну логіку і ритм подачі матеріалу, дозування, стиль спілкування.

Як впливає з вище розглянутого, інновації - це прямий шлях інтеграції освіти, науки і виробництва, адекватний економіці знань. Одночасно інновації в усіх аспектах - організаційному, методичному і прикладному - це основний інструментарій поліпшення якості освіти.

Висновки. Використання інноваційних методів, які включають з себе здебільшого інтерактивні форми навчання, особливу значущість набуває при підготовці студентів в сучасних умовах потреб ринку. Переваги інноваційних методів складно переоцінити, оскільки вони грають значну роль у формуванні особистих якостей майбутнього фахівця. Інноваційні методи допомагають студентам навчитися активним способам отримання нових знань, дозволяють опанувати вищий рівень соціальної активності, також стимулюють творчі здібності студентів і допомагають наблизити навчання до практики повсякденного життя.

Головною відмінною рисою інноваційних методів в освіті є те, що студенти в ході навчання проявляють ініціативу, яку стимулює викладач з позиції партнера-помічника. Процес і результат отримання знань набуває особисту значущість для кожного студента, що дозволяє розвинути здібності самостійного розв'язання проблеми.

Для використання інноваційних технологій у викладанні, в першу чергу, необхідно змінити сталі стереотипи і звички проведення лекцій у самих викладачів, чому не сприяють пасивні методи. Також, необхідно переорієнтовувати традиційний підхід отримання знань на роботу із студентами, що дозволяє їх активно залучати до самостійного мислення, розвитку розумових здібностей, уміння аналізувати, робити висновки.

Для успішного впровадження ефективних форм навчання, викладачеві необхідно мати комплексний набір навичок і знань, заснованих на використанні сучасних інноваційних методів роботи із студентами.

Бібліографічний список.

1. Dr. Damodharan V. S. ACCA, AICWA and Mr. Rengarajan.V AICWA, Innovative Methods of Teaching.
2. Інтернет-журнал «Ейдос» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.eidos.ru/journal>
3. Освітній портал «Відкритий клас» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.openclass.ru>
4. Спеціалізований освітній портал «Іновації в освіті» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sinncom.ru>

Summary. As a result of the research the author makes a conclusion about the need to change the system and teaching style that suggests the use of innovative methods to address these issues in a modern higher education. Presented views and benefits of interactive methods as a form of innovative learning. Presented the algorithm for the interactive methods and presented peculiarities of its main part. Described the features of innovative education forms.

Key words: innovative education; interactive methods; learning, high education institute

УДК 57(07)

С. А. Міфле - Чередниченко, викладач фізики, викладач вищої категорії, методист;

О. С. Бондаренко, викладач дисципліни «Основи інформатики», викладач другої категорії.

ВСП «Мелітопольський коледж ТДАТУ»

ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ БЛОЧНОГО ВИКЛАДАННЯ ФІЗИКИ В КОЛЕДЖІ

Анотація: Стаття присвячена пошуку ефективних освітніх технологій, які сприяли б насамперед розвитку мислення студентів вищої школи при вивченні фізики. Обґрунтовуються позитивні сторони практичного застосування блочної системи викладання фізики в коледжі із застосуванням хмарних технологій.

Ключові слова: освітні технології, блочна система викладання, укрупнення дидактичних одиниць, хмарні технології.